

Stručný posudek školitele k disertační práci: JUDr. Ivana Machoňová Schellongová – „Výhrady k mezinárodním smlouvám o lidských právech“

Předložená disertační práce standardního rozsahu (159 str. / 382 948 znaků) se zabývá tématem, které je v teorii a praxi mezinárodního práva velmi relevantní. Propojuje totiž právo mezinárodních smluv (jehož institutem jsou výhrady ke smlouvám) s jednou důležitou oblastí soudobého mezinárodního práva, kterou je smluvní ochrana lidských práv. Práce je aktuální a zabývá se tématem, které v tomto rozsahu dosud nebylo v české odborné literatuře zpracované.

Práce má adekvátní strukturu. Kromě úvodu a závěru je rozdělena do čtyř meritorních částí, které jsou dále vnitřně strukturované. V úvodu autorka formuluje řadu výzkumných otázek a implicitně též metody práce, kterými je zejména popis a analýza úpravy výhrad a praxe států a mezinárodních lidskoprávních orgánů ve vztahu k výhradám ke zkoumaným mnohostranným smlouvám o lidských právech. K tomu doktorandka prostudovala a analyzovala řadu primárních zdrojů, zejména mnohostranných smluv, výhrad, výkladových prohlášení a námitek, jakož i dokumenty Komise OSN pro mezinárodní právo, relevantní judikaturu (MSD, ESLP) a stanoviska smluvních lidskoprávních orgánů.

První meritorní část (2.) rozebírá obecně režim výhrad k mezinárodním smlouvám podle Vídeňské úmluvy o smluvním právu, posudku MSD z r. 1951 a Příručky k/pro praxi, přijaté Komisí pro mezinárodní právo. V další části (3.) autorka přibližuje právní režim smluv o lidských právech. Těžiště práce představuje část (4.), ve které doktorandka podrobně analyzuje výhrady ke smlouvám o lidských právech, a to především 9 univerzálním smlouvám o lidských právech, poté se stručněji věnuje i nejdůležitějším regionálním smlouvám. V této části je zkoumána praxe států i smluvních lidskoprávních orgánů v otázce výhrad. V poslední části (5.) pak autorka přiblížila praxi ČR v oblasti výhrad a námitek k výhradám k mezinárodním smlouvám o lidských právech.

Práce je završena přiměřeně rozsáhlým a zdařilým závěrem, ve kterém autorka ukázala, že současné mezinárodní právo kombinuje oba teoretické přístupy, subjektivní a objektivní. Správně dovozuje, že u smluv o lidských právech je objektivní přístup (soulad výhrady s předmětem a účelem smlouvy) v popředí. Proto také obecný režim výhrad vyhovuje i pro mezinárodní smlouvy o lidských právech.

Celkově spis dr. Machoňové Schellongové považuji za zdařilou disertační práci, kterou plně doporučuji k obhajobě. Současně potvrzuji, že část práce byla publikována v časopise Právník č. 1/2022.

V Praze dne 11.1.2022

Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.
školitel